

Державний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

РОЗРОБЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Студентки 4 курсу, 19 групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
освітньої програми «Публічне
управління та адміністрування»

Старовойтенко
Аліни Володимирівни

(підпис студента)

Науковий керівник
канд. екон. наук,
доцент

Головня
Юлія Ігорівна

(підпис керівника)

Гарант освітньої програми
к.держ.упр.

Динник
Ірина Петрівна

(підпис гаранта)

Київ 2023

Державний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології
Кафедра публічного управління та адміністрування
Освітній ступінь: бакалавр
Спеціальність: публічне управління та адміністрування
Освітня програма: публічне управління та адміністрування

Затверджую
Зав. кафедри

«30» грудня 2022 р.

Завдання на випускню кваліфікаційну роботу студентіві

Старовойтенко Аліна Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: **«Розроблення стратегії розвитку регіону»**

Затверджена наказом ректора від «26» грудня 2022 р. № 3711

2. Строк здачі студентом закінченої роботи: 12.05.2023

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи: є розроблення комплексу публічно-управлінських рішень по уточненню Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки в умовах воєнного час

Об'єкт дослідження: є процес розроблення стратегії розвитку Київської області.

Предмет дослідження: теоретичні та практичні засади процесу формування стратегії соціально-економічного розвитку Київського регіону.

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом):

1. ДІАГНОСТИКА СТАНУ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2021-2027 РОКИ

1.1. Аналіз індикаторів результативності існуючої Стратегії

1.2. Стратегічні пріоритети розвитку Київської області

2. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЄВОСТІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1. Узгодженість Стратегії розвитку Київської області з іншими місцевими, регіональними та національними документами стратегічного характеру

2.2. Розроблення комплексу публічно-управлінських рішень по уточненню Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки в умовах воєнного час

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

5. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 24.11.2022	24.11.2022
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 30.12.2022	30.12.2022
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.03.2023	20.03.2023
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.04.2023	20.04.2023
5	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи	До 10.05.2023	10.05.2023
6	Підготовка письмового відгуку на випускну кваліфікаційну роботу	До 10.05.2023	10.05.2023
7	Зовнішнє рецензування випускної кваліфікаційної роботи	До 12.05.2023	12.05.2023
8	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	12-05. 17.2023	12-05. 17.2023
9	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 22.05.2023	До 22.05.2023
10	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6. Дата видачі завдання «30» грудня 2022 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи: Головня Ю.І.

(прізвище, ініціали, підпис)

8. Гарант освітньої програми Динник І.П.

9. Завдання прийняв до виконання студент

Старовойтенко А.В.

(прізвище, ініціали, підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи:

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи

(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист Динник Ірина Петрівна

(підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу:

Випускна кваліфікаційна робота виконана на тему розроблення стратегії розвитку регіону.

У першому розділі автором здійснена діагностика стану виконання стратегії, пріоритетність розвитку Київської області.

Другий розділ присвячено шляхам узгодженості стратегії з іншими місцевими, регіональними та національними документами стратегічного характеру та розробленню комплексу публічно-управлінських рішень по уточненню Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки в умовах воєнного часу.

У процесі дослідження здобувач продемонстрував достатній рівень володіння методологією наукових досліджень, вміння використовувати сучасні методи оброблення інформації.

Проте випускна кваліфікаційна робота позбавлена дослідницького характеру, запропоновані автором пропозиції досить узагальнені та не відображають конкретні заходи та очікуваний результат від їх впровадження.

Робота відповідає затвердженій темі, виконана відповідно до завдання, мету дослідження досягнуто. Випускна кваліфікаційна робота виконана у повному обсязі, відповідає встановленим вимогам та рекомендується до захисту, а її автор Старовойтенко А.В. на отримання кваліфікації бакалавра зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Випускна кваліфікаційна робота студента _____ Старовойтенко А.В. _____
(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми: Динник І.П. _____
(підпис)

Завідувач кафедри: Новікова Н.Л. _____
(підпис)

«14» травня 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ДІАГНОСТИКА СТАНУ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2021-2027 РОКИ	6
1.1. Аналіз індикаторів результативності існуючої Стратегії	6
1.2. Стратегічні пріоритети розвитку Київської області.....	12
2. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЄВОСТІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	18
2.1. Узгодженість Стратегії розвитку Київської області з іншими місцевими, регіональними та національними документами стратегічного характеру	18
2.2. Розроблення комплексу публічно-управлінських рішень по уточненню Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки в умовах воєнного час	23
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	30

ВСТУП

В даний час активно обговорюється питання розробки стратегії регіонального розвитку, яка б враховувала як різноманітність регіональних особливостей, так і сучасні умови, що вимагали відповідного реагування для забезпечення розвитку регіону в умовах війни.

Спроби розробки цілісної програми регіонального розвитку в минулі роки робилися неодноразово, вони проходили широке експертне та громадське обговорення. Проте, на жаль, досі відсутня цілісна системна програма, що містить комплекс ефективних заходів щодо стабілізації та забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіонів країни в умовах форс-мажорних обставин. Виняткова складність вирішення цього завдання обумовлена широким різноманітністю специфіки регіонів, які значною мірою розрізняються як за рівнем свого розвитку, природно-кліматичним особливостями, так і за характером накопичених проблем та розв'язуваних на даному етапі завдань.

Теоретичні та прикладні аспекти вирішення проблем соціально-економічного розвитку в умовах кризи в останні десятиліття перебували у центрі уваги низки як зарубіжних, так і українських дослідників, таких як Р. Гаген, К. Пенюель, М. Статлер, Е. Стерн, В. Геєць, Б. Данилишин, А. Мазаракі, А. Чухно та інші.

Метою роботи є розроблення комплексу публічно-управлінських рішень по уточненню Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки в умовах воєнного час.

В процесі досягнення мети вирішувались наступні завдання:

- провести аналіз індикаторів результативності існуючої Стратегії;
- визначити стратегічні пріоритети розвитку Київської області;
- визначити узгодженість Стратегії розвитку Київської області з іншими місцевими, регіональними та національними документами стратегічного характеру;

- визначити необхідність розроблення комплексу публічно-управлінських рішень по уточненню Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки в умовах воєнного часу.

Об'єктом дослідження в кваліфікаційній роботі є процес формування стратегії соціально-економічного розвитку Київської області в умовах воєнної економіки.

Предметом дослідження: теоретичні та практичні засади процесу формування стратегії соціально-економічного розвитку Київського регіону.

Методи дослідження. Під час написання роботи використовувались наступні загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання: абстрактно-логічний метод, діалектичний та системний методи, порівняльний аналіз, табличний та графічний методи (для наочного зображення результатів оцінки фінансових надходжень та витрат територіальних громад), статистичні методи.

Інформаційна база дослідження: законодавчі акти України, нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, постанови Кабінету Міністрів України, нормативно-правові акти органів місцевого самоврядування, статистичні матеріали Міністерства фінансів України, Державної служби статистики України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Державної казначейської служби України, статистичні дані Організації економічного співробітництва та розвитку, результати наукових досліджень зарубіжних і вітчизняних учених з питань впливу бюджетної децентралізації на розвиток регіонів, ресурси мережі Інтернет.

Структура роботи: випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел. Основний текст роботи становить 24 сторінок. Список використаних джерел містить 50 найменувань, викладених на 6 сторінках.

1. ДІАГНОСТИКА СТАНУ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2021-2027 РОКИ

1.1. Аналіз індикаторів результативності існуючої Стратегії

Регіон є не лише підсистемою соціально-економічного комплексу країни, але і самостійної його частини з високо локалізованими циклами відтворення. Економіка регіону, будучи підсистемою соціально-економічного комплексу країни, має багато рис системи, але при цьому проблеми регіону не є простим відображенням проблем загальної системи. Звідси виникає необхідність дослідження закономірностей регіональних відтворювальних процесів наукового обґрунтування стратегії просторового розвитку регіону.

З урахуванням законів України «Про засади державної регіональної політики», «Про стимулювання розвитку регіонів» та з урахуванням положень та завдань Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» було розроблено Стратегію розвитку Київської області на 2021-2027 роки. Під час розробки стратегії враховувався соціально-економічний розвиток Київської області за 2018-2020 роки [32]. В рамках Стратегії розвитку Київської області було закладено заходи зі зростання економічної та соціальної згуртованості, економічної ефективності, інвестиційно-інноваційного розвитку та зовнішньоекономічної співпраці, фінансової самодостатності, малого та середнього підприємництва, ринку праці тощо. Індикаторами результативності існуючої Стратегії є зростання вищезазначених показників, аналіз яких представлений в табл. 1.1.-1.6.

Таблиця 1.1

Аналіз економічної та соціальної згуртованості Київської області за 2020-2021 роки

Показники	2020	2021	Темп зросту, %
Валовий регіональний продукт у розрахунку на одну особу, грн	123216	135817	50,86
Найвищий дохід населення у розрахунку на одну особу, грн	80274	96293	51,65

Загальний коефіцієнт вибуття сільського населення, у розрахунках на 10 тис. осіб наявного сільського населення, проміле	155,0	160,2	-19,74
---	-------	-------	--------

Джерело: складено автором на основі [23]

Дані табл.1.1 свідчать, що було досягнуто всі показники економічної та соціальної згуртованості, окрім коефіцієнту вибуття сільського населення, що є негативним моментом у розвитку області, так як населення сіл постійно зменшується, а як наслідок зменшується робоча сила в сільському господарстві, зменшується рівень якості послуг в сільській місцевості через брак людських ресурсів. В табл.1.2 представлені індикатори економічної ефективності Київської області.

Таблиця 1.2

Аналіз економічної ефективності Київської області за 2020-2021 роки

Показники	2020	2021	Темп зросту, %
Індекс промислової продукції, % до попереднього року	98,5	97,5	-4,41
Обсяг реалізованої промислової продукції на 1 особу, грн	70505,2	88167,2	35,85
Індекс обсягу с/г виробництва, % до попереднього року	83,9	116,3	-3,65
Обсяг виробленої с/г продукції на 100 га с/г угідь, тис.грн.	2129,5	2476,4	111,91
Індекс будівельної продукції будівництва. % на одну особу населення	116,3	111,9	7,70
Обсяг виконаних будівельних робіт у розрахунках на одну особу населення, грн.	7089,9	9460,6	124,38
Індекс споживчих цін, %	105,2	110,4	0,36

Джерело: складено автором на основі [23]

Дані табл.1.2 свідчать, що у 2021 році було досягнуто показників із зростання обсягу реалізованої промислової продукції, який збільшився на 35,85 %, зростання обсягу виробленої с/г продукції на 100 га с/г угідь на 111,91 %, індекс будівельної продукції будівництва на 7,7 %, обсяг виконаних будівельних робіт на 124,38 %, індекс споживчих цін - на 0,36 %. Невиконана лише умова із зростання індексу промислової продукції та індексу обсягу с/г виробництва.

В табл.1.3 представлено аналіз індикаторів інвестиційно-інноваційного розвитку та зовнішньоекономічної співпраці Київської області.

Таблиця 1.3

Аналіз інвестиційно-інноваційного розвитку та зовнішньоекономічної співпраці Київської області за 2020-2021 роки

Показники	2020	2021	Темп зросту, %
Індекс капітальних інвестицій, % до попереднього року	43,0	135,1	23,04
Обсяг капітальних інвестицій у розрахунку на 1 особу, грн	12929,1	19875,2	-6,92
Частка реалізації інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої продукції, %	0,9	1,0	25,00
Обсяг експорту товарів у розрахунках на одну особу населення, дол.США	1102,5	1423,7	35,02

Джерело: складено автором на основі [23]

Дані табл.1.3 свідчать, що у даному напрямку досягнуто у 2021 році майже всі показники окрім обсягу капітальних інвестицій у розрахунку на 1 особу. Представимо в табл.1.4 аналіз досягнення фінансової самодостатності Київської області у 2021 році.

Таблиця 1.4

Аналіз фінансової самодостатності Київської області за 2020-2021 роки

Показники	2020	2021	Темп зросту, %
Темп зростання доходів місцевих бюджетів % до попереднього року	110,8	117,9	10,08
Доходи місцевих бюджетів у розрахунку на одиницю населення, тис.грн.	9,7	11,5	47,44
Капітальні видатки місцевих бюджетів у розрахунку на одну особу населення, тис.грн.	3,6	3,2	14,29
Темпи зростання податкового боргу за грошовими зобов'язаннями неплатежів податку, які перебувають у процесах банкрутства	107,6	121,0	-9,97

Джерело: складено автором на основі [23]

Дані табл.1.4 свідчать, що в рамках досягнення фінансової самодостатності Київської області виконано показники окрім темпів зростання податкового боргу по підприємствах, які знаходяться у процедурах банкрутства.

Представимо в табл.1.5 аналіз виконання індикаторів розвитку малого та середнього підприємництва Київської області.

Таблиця 1.5

Аналіз розвитку малого та середнього підприємництва Київської області за 2020-2021 роки

Показники	2020	2021	Темп зросту, %
Кількість суб'єктів середнього підприємництва у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення, одиниць	6,1	5,8	-9,43
Кількість суб'єктів малого підприємництва у розрахунку на 10 тис. осіб, одиниць	624,6	620,2	-13,80
Частка обсягу реалізації продукції суб'єктами середнього підприємництва, %	37,6	36,1	-8,61
Частка обсягу реалізації продукції суб'єктами малого підприємництва, %	28,8	29,6	4,59

Джерело: складено автором на основі [23]

Дані табл.1.5 свідчать, що у даному напрямку у 2021 році було досягнуто лише показник частки обсягу реалізації продукції суб'єктами малого підприємництва, що свідчить про неефективність заходів у даній сфері.

Представимо в табл.1.6 аналіз розвитку ринку праці Київської області за 2020-2021 роки.

Таблиця 1.6

Аналіз розвитку ринку праці Київської області за 2020-2021 роки

Показники	2020	2021	Темп зросту, %
Продуктивність праці, %	102,0	98,7	-5,00
Рівень безробіття, %	6,9	7,2	14,29
Рівень зайнятості, %	57,8	56,8	-2,91
Індекс реальної заробітної плати, %	105,3	109,0	10,77

Джерело: складено автором на основі [23]

Дані табл.1.6 свідчать, що у даному напрямку досягнуто лише показник рівня безробіття та індексу реальної заробітної плати, що свідчить про наявні проблеми державної політики у сфері регулювання зайнятості та необхідність перегляду заходів стратегії за даним напрямком розвитку Київської області.

Представимо в табл.1.7 рівень розвитку інфраструктури Київської області.

Таблиця 1.7

Аналіз розвитку інфраструктури Київської області за 2020-2021 роки

Показники	2020	2021	Темп зросту, %
Цілісність автомобільних доріг загального користування з твердим покриттям державного значення в регіоні, км. на тис.км ²	87,8	87,83	0,00
Обсяг вантажообігу автомобільного та залізничного транспорту, тис.тонн. км.	6830,2	7061,9	3,39
Загальна площа житлового фонду у розрахунку на одну особу населення, кв.м.	37,0	36,5	-1,35

Джерело: складено автором на основі[23]

Дані табл.1.7 свідчать, що не досягнуто індикатор загальної площі житлового фонду у розрахунку га одну особу. Важливим напрямком стратегії є доступність та якість послуг у сфері освіти. Представимо в табл.1.8 індикатор розвитку доступності та якості сфери освіти Київської області.

Таблиця 1.8

Аналіз доступності та якості послуг у сфері освіти Київської області за 2020-2021 роки

Показники	2020	2021	Темп зросту, %
Частка загальноосвітніх навчальних закладів денної форми навчання сільської місцевості, що використовують комп'ютерну техніку, підключення до Інтернету, %	89,0	99,0	11,24
Чисельність дітей у дошкільних навчальних закладах у розрахунку на 100 місць, осіб	92,0	94,0	2,17
Частка випусків загальноосвітніх навчальних закладів, які отримали результати ЗНО більше 160 балів з іноземної мови	26,7	28,5	6,74
Питома вага дітей, охоплених позашкільною освітою відсотків до загальної кількості дітей шкільного віку	61,8	54,1	-12,46

Джерело: складено автором на основі[23]

Дані табл.1.8 свідчить, що майже всі показники даного напрямку стратегії розвитку Київської області було виконано, окрім частки дітей, охоплених позашкільною освітою. Представимо в табл.1.9 аналіз доступності та якості послуг у сфері охорони здоров'я. Вони є ключовою умовою глобальної безпеки громадського здоров'я, яка починається з безпеки громадського здоров'я на локальному рівні, що, у свою чергу, залежить від

якості послуг, що надаються на безпосередньому контакті з пацієнтом. Якісні послуги охорони здоров'я не тільки запобігають стражданням і допомагають формувати більш здорове суспільство, але й зміцнюють людський капітал та здоров'я економіки області вцілому.

Таблиця 1.9

Аналіз доступності та якості послуг у сфері охорони здоров'я Київської області за 2020-2021 роки

Показники	2020	2021	Темп зросту, %
Загальний коефіцієнт смертності на 1 тис. осіб наявного населення (проміле)	17,6	20,2	14,77
Середня очікувана тривалість життя (років)	70,46	69,72	-1,05
Планова ємність амбулаторно-поліклінічних закладів на 10 тис. осіб (відвідувань на зміну)	225,1	227,6	1,11

Джерело: складено автором на основі [23]

Дані табл.1.9 свідчать, що не було виконано індикатив з середньої очікуваної тривалості життя, що свідчить про недосконалість заходів. Представимо в табл.1.10 аналіз соціального захисту та безпеки у Стратегії розвитку Київської області.

Таблиця 1.10

Аналіз соціального захисту та безпеки Київської області за 2020-2021 роки

Показники	2020	2021	Темп зросту, %
Рівень охоплення соціал. послугами осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, %	91,72	98,54	7,44
Питома вага дітей сиріт, які виховуються у сімейних формах виховання у загальній кількості дітей даної категорії, %	91,9	92,0	0,11

Джерело: складено автором на основі [23]

Позитивним моментом є досягнення результативності даного напрямку стратегії не на 100 %, але сам факт зростання показників свідчить про ефективність заходів проведених у даному напрямку.

Представимо в табл.1.11 аналіз раціонального природокористування та якості довкілля Київської області.

Таблиця 1.11

Аналіз раціонального природокористування та якості довкілля
Київської області за 2020-2021 роки

Показники	2020	2021	Темп зросту, %
Темп зростання викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення у розрахунку на одиницю населення у % до попереднього року	103,1	78,4	-23,96
Темп зростання викидів забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення у розрахунку на одиницю населення, % до попереднього року	101,6	102,3	0,69

Джерело: складено автором на основі[23]

Дані табл.1.11 свідчать, що теми зростання викидів за стаціонарними джерелами зменшилися, що є позитивним моментом у даному напрямку, а за пересувними джерелами, навпаки, зросли, що є негативним моментом у екологічній політиці області. Таким чином, можна зробити висновок, що у 2021 році було виконано значну кількість запланованих заходів та отримано позитивні зрушення у соціально-економічному розвитку області, проте ще багато питань залишаються невирішеними.

1.2. Стратегічні пріоритети розвитку Київської області

Київська область являється регіоном із сформованим іміджем, який відрізняється високим рівнем фінансової самодостатності. Крім того, Київський регіон є лідером серед регіонів України за розвитком інноваційної та високотехнологічної економіки, професійним інтелектуальним бізнесом та креативним смарт-середовищем, високою якістю життя, наближеною до загальноєвропейських стандартів, комфортними та безпечними умовами для проживання, де збережено історико-культурну спадщину та національні традиції українського народу, створено рівні можливості для всебічного та гармонійного розвитку людини.

Основними стратегічними пріоритетами розвитку Київської області є наступні (рис.1.1).

Рис.1.1. Стратегічні пріоритети розвитку Київської області

Джерело: складено автором на основі[32]

В рамках досягнення розвитку людського потенціалу та наближення якості життя до європейських стандартів необхідно виділити наступні цілі (рис.1.2.).

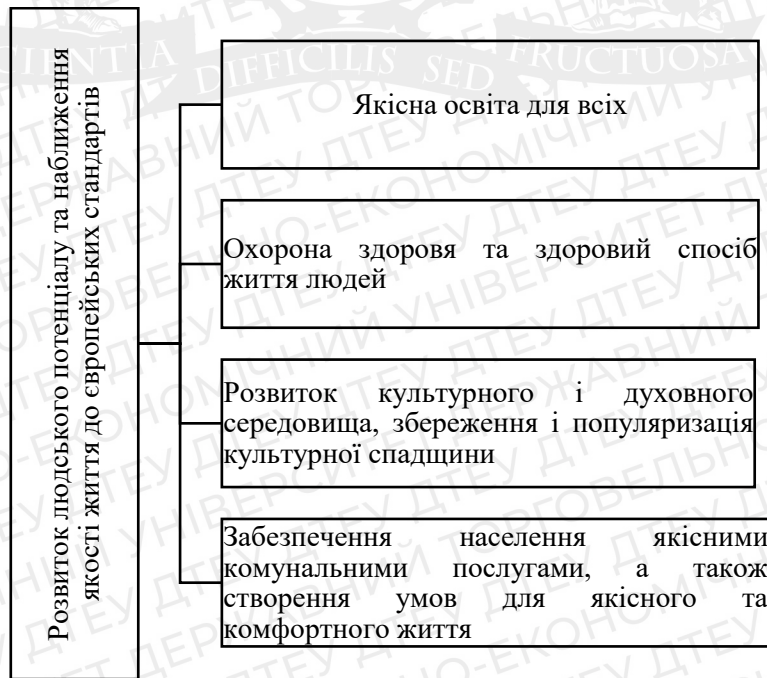

Рис.1.2. Цілі в рамках розвитку людського потенціалу та наближення якості життя до європейських стандартів в Київській області

Джерело: складено автором на основі[32]

Основними заходами для досягнення вищезазначених цілей мають стати: цифровізація освітнього середовища, розвиток інформаційних технологій в закладах освіти, в т.ч. і в сільській місцевості; формування закладів освіти беручи до уваги процеси децентралізації; впровадження проектів державно-приватного партнерства в системі освіти; інформатизація охорони здоров'я; популяризація здорового способу життя; розвиток екстреної медицини; збільшення кількості культурно-мистецьких закладів; популяризація звичаїв та іншої культурної спадщини регіону; підвищення якості водопостачання; впровадження інноваційних технологій в житлово-комунального господарства; підтримка соціальних стартапів; розвиток сімейної політики; розвиток електронних адміністративних послуг, електронних сервісів; впровадження інновацій в галузь переробки відходів; надання інформації щодо стану довкілля; удосконалення політики управління з відходами тощо. Представимо на рис.1.3 оперативні цілі в рамках стратегічної цілі «Підвищення конкурентоспроможності економіки регіону».

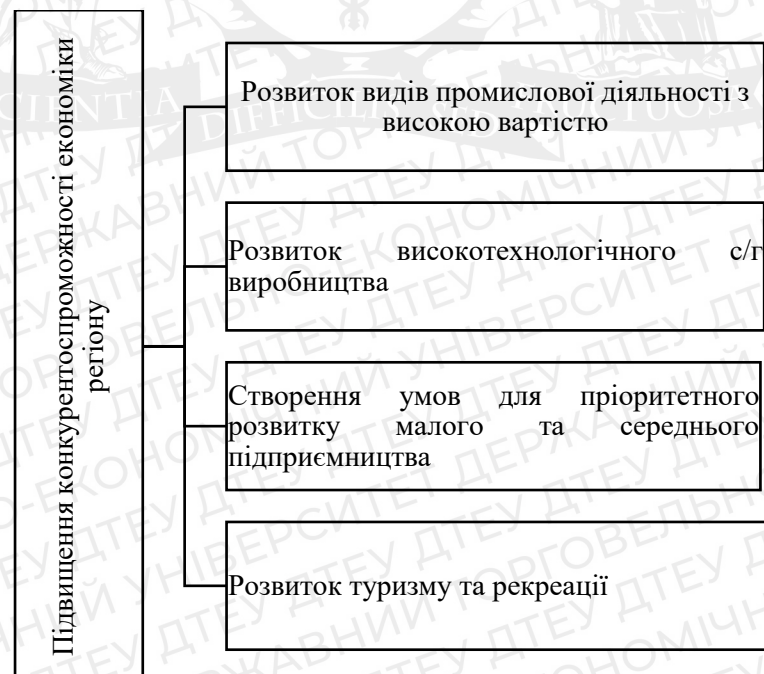

Рис.1.3. Цілі в рамках підвищення конкурентоспроможності економіки Київської області

Джерело: складено автором на основі[32]

В рамках досягнення вищезазначених цілей варто впроваджувати наступні заходи:

- підвищення інвестиційної привабливості регіону;
- цифрова трансформація виробничих процесів;
- визначити напрямки диверсифікації сільськогосподарського виробництва;
- використання інноваційних технологій у сільське господарство;
- удосконалення територіального брендингу Київської області;
- підвищення рівня соціальної відповідальності бізнесу;
- стимулювання розвитку експорту регіону;
- просування Київської області як туристичного регіону;
- формування дієвої туристичної інфраструктури;

Представимо на рис.1.4 оперативні цілі в рамках стратегічної цілі «Розвиток інноваційно-орієнтованих галузей економіки (на засадах смарт-спеціалізації)».

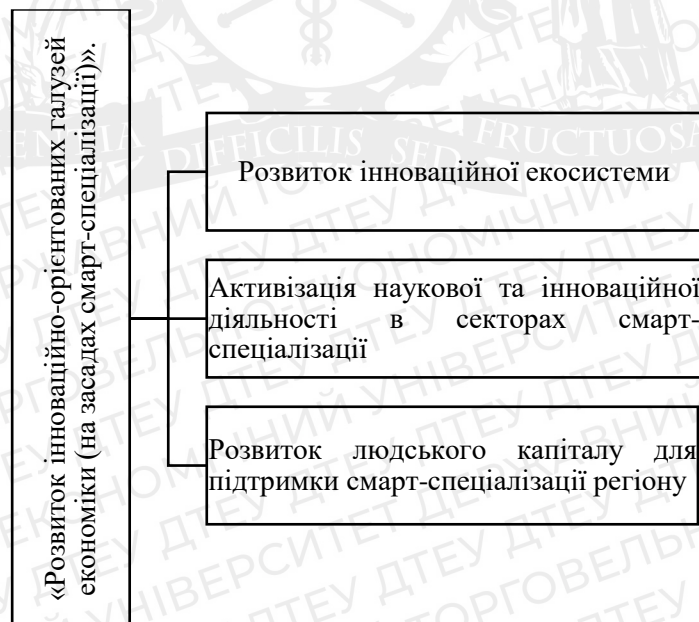

Рис.1.4. Оперативні цілі в рамках стратегічної цілі «Розвиток інноваційно-орієнтованих галузей економіки (на засадах смарт-спеціалізації)». Київській області

Джерело: складено автором на основі[32]

В рамках досягнення вищезазначених цілей варто впроваджувати наступні заходи:

- розробка інфраструктури на основі смарт-спеціалізації;
- інтернаціоналізація діяльності підприємств у секторі смарт-спеціалізації;
- активізація наукових досліджень у сфері смарт-спеціалізації;
- розвиток інноваційної культури та професійної компетенції кадрів у даному напрямку;
- удосконалення заходів з розробки містобудівної документації та перш за все прискорення її оформлення;
- розвиток науки у сфері смарт-спеціалізації Київської області.

Представимо на рис.1.5 оперативні цілі в рамках стратегічної цілі «Сталий розвиток територій населених пунктів та громад».

Рис.1.5. Оперативні цілі в рамках стратегічної цілі «Сталий розвиток територій населених пунктів та громад» Київській області

Джерело: складено автором на основі [32]

Забезпечення сталого розвитку громад передбачає створення і підтримку сприятливого життєвого середовища, збалансований розвиток виробничої і соціальної сфер, екологічну безпеку, задоволення інтересів

громадян в усіх сферах життєдіяльності, покращення усіх видів інфраструктури, надання населенню високоякісних публічних послуг.

Найвизначніший перспективний план формування територій громад Київської області передбачає створення 29 об'єднаних територіальних громад, покриваючи при цьому тільки 55% території.

В рамках даного стратегічного напрямку планується уніфікувати електронний документообіг для обміну кадастровими даними; раціоналізувати планування територій; оздоровити території з екологічної точки зору; сприяти та поглибити економічні та соціальні зв'язки між територіальними громадами Київської області.

2. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЄВОСТІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1. Узгодженість Стратегії розвитку Київської області з іншими місцевими, регіональними та національними документами стратегічного характеру

Регіональна система планування стратегічного розвитку має формуватися на основі системи координації процесів стратегічного планування на центральному, регіональному та місцевому рівні.

Стратегія розвитку Київської області до 2027 року має узгоджуватися з наступними документами стратегічного характеру, а саме: Державною стратегією регіонального розвитку України на 2021-2027 роки, Економічними, соціальними, екологічними, інфраструктурними, територіальними й іншими аспектами розвитку області.

Як зазначає Мартинович Н.О.: «Середньострокове і короткострокове державне стратегічне планування регіонального розвитку узгоджується з процесами стратегічного планування розвитку регіонів / областей та міст на основі розробки та ухвалення відповідних стратегічних документів» [16].

Стратегія розвитку Київської області узгоджується з Генеральною схемою планування території України, схемами планування адміністративно-територіальних одиниць різного рівня та населених пунктів, а також місцевими стратегіями розвитку (стратегіями розвитку міст і районів області).

Реалізація Стратегії розвитку Київської області передбачає розробку Плану реалізації Стратегії відповідно до визначених етапів.

Узгодженість з Державною стратегією регіонального розвитку Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки включає три Стратегічні цілі:

1. Підвищення конкурентоспроможності регіонів,

2. Територіальна соціально-економічна інтеграція і просторовий розвиток,

3. Ефективне державне управління у сфері регіонального розвитку.

Представимо в табл.2.1 узгодженість стратегічних цілей Стратегії розвитку Київської області з цілями Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки.

Таблиця 2.1

Узгодженість стратегічних цілей Стратегії розвитку Київської області з цілями Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки

Стратегічні цілі України	Стратегічні цілі Київської області			
	Зниження економічних дисбалансів	Розвиток сільських територій	Підвищення рівня екологічної безпеки	Розвиток людського капіталу
1.Підвищення конкурентоспроможності регіонів	+	+	+	+
2.Соціально-економічна інтеграція та просторовий розвиток	+	+	+	+
3.Ефективне державне управління у сфері регіонального розвитку	+	+	+	+

Джерело: складено автором на основі [20, 32]

Таким чином, стратегічні цілі Київської області узгоджені із стратегічними цілями Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Крім того, варто відзначити узгодженість оперативних цілей стратегії Київської області з оперативними цілями стратегії регіонального розвитку України, а саме:

- проведення диверсифікації економіки монопрофільних міст Київської області узгоджується з оперативною ціллю регіонального розвитку України «Підвищення ролі та функціонування можливостей міст у подальшому розвитку регіонів». З даною операційною ціллю узгоджуються наступні стратегії розвитку Київської області: інноваційний розвиток міст та підвищення енергоефективності та використання альтернативної енергії;

- оперативна ціль «розвиток сільських районів» узгоджується з наступною ціллю стратегії розвитку України «створення умов для поширення позитивних процесів розвитку міст на інші території, розвиток сільської місцевості»;

- оперативна ціль «розвиток громад» в рамках стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки узгоджується з оперативною ціллю «підвищення ефективності використання внутрішніх чинників розвитку регіонів» стратегії розвитку регіонів України.

Узгодженість стратегічних цілей Київської області з ключовими напрямками регіонального розвитку представлена в табл.2.2.

Таблиця 2.2

Узгодженість стратегічних цілей Київської області з ключовими напрямками регіонального розвитку

Напрями	Стратегічні цілі Київської області			
	Зниження економічних дисбалансів	Розвиток сільських територій	Підвищення рівня екологічної безпеки	Розвиток людського капіталу
Торгівля та економіка	+	+		
Інфраструктура, промисловість	+	+	+	+
Транспортна інфраструктура	+	+	+	+
Екологія, природо-заповідний фонд	+	+		
Освіта та охорона здоров'я			+	+
Культура	+	+	+	+
Туристичний бізнес	+	+	+	+
Інформаційна безпека	+	+	+	+
Житлово-комунальне господарство	+	+	+	+

Джерело: складено автором на основі [20, 32]

Проте, існують і питання неузгодженості стратегічних цілей розвитку Київської області на 2021-2027 роки та стратегії розвитку України. Перш за все Україна розпочала реалізовувати стратегічні заходи у рамках Європейського зеленого курсу, одним з яких є «озеленення» транспортної сфери. Це відповідає основним положенням Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року,

Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року, Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року тощо.

Виходячи з вищевикладеного можна дійти висновку про доцільність застосування в сучасних українських реаліях передового світового досвіду реалізації механізму «зеленого» інвестування інфраструктурних проєктів.

Для цього необхідно внести відповідні зміни й доповнення у Стратегію розвитку Київської області на 2021–2027 роки, що дозволить успішно трансформувати регіональну транспортно-логістичну систему Київської області на засадах зеленої економіки й досягти збалансованого сталого розвитку транспортної інфраструктури за рахунок впровадження інвестиційно привабливих «зелених» рішень.

Спільними стратегічними цілями Стратегії розвитку Київської області та Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки в рамках розвитку виробництва є наступні [20, 32]:

- 1) сприяння технологічній модернізації виробництв;
- 2) створення умов для поглиблення процесів кооперації, інтеграції та розвитку міжгалузевої взаємодії суб'єктів науки, освіти, промисловості та малого підприємництва;
- 3) сприяння створенню та розвитку конкурентоспроможних високотехнологічних виробництв, що забезпечують масовий перехід на випуск продукції нового технологічного укладу;
- 4) сприяння розвитку інфраструктури, що забезпечує підприємства промислового комплексу необхідними для їхньої діяльності продукцією, роботами, послугами;
- 5) сприяння у просуванні на міжнародні та міжрегіональні ринки промислової продукції, виробленої на території Київської області;
- 6) підтримка інвестиційних проєктів промислових підприємств, спрямованих на виробництво конкурентоспроможної продукції (у тому числі імпортозамінної продукції);

7) підвищення екологічності, ресурсної та енергетичної ефективності промислових виробництв;

8) розширення та підвищення ефективності підтримки підприємств промислового комплексу.

Спільними стратегічними цілями Стратегії розвитку Київської області та Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки в рамках розвитку інновацій є наступні:

1) створення умов розробки інноваційних рішень та його впровадження у організаціях промислового комплексу;

2) стимулювання господарюючих суб'єктів до здійснення інтелектуальної діяльності, впровадження її результатів та освоєння виробництва інноваційної промислової продукції;

3) стимулювання інноваційної активності суб'єктів господарювання та підвищення попиту на інноваційну продукцію;

4) створення умов щодо фундаментальних і прикладних досліджень з актуальним для світової економіки та науки та пріоритетним для Свердловської області напрямах, затребуваним російськими та міжнародними компаніями;

5) розвиток механізмів трансферу технологій та їх адаптації в організаціях промислового комплексу;

6) розвиток інфраструктури підтримки інноваційної діяльності, розробка та впровадження ефективної моделі управління інноваційною інфраструктурою;

7) розвиток науково-освітнього та інноваційного кластера;

8) створення умов для підготовки та підвищення кваліфікації наукових та інженерних кадрів у сфері інноваційної діяльності для організацій промислового комплексу.

Розроблена Стратегія розвитку Київської області на 2021-2027 роки відповідає принципам, пріоритетам, стратегічним цілям та завданням державної регіональної політики України та процесам державного

стратегічного планування розвитку окремих секторів економіки країни та її регіонів, що враховує потреби їх розвитку та необхідність підвищення конкурентоспроможності.

Таким чином, можна зробити висновки щодо того, що Стратегія розвитку Київської області на 2021-2027 роки має узгоджені стратегічні та операційні цілі з Загальною державною стратегією регіонального розвитку, так як вона будувалась на її основі, але з врахуванням стану розвитку Київської області.

2.2. Розроблення комплексу публічно-управлінських рішень по уточненню Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки в умовах воєнного час

На даний час Київська область як і вся Україна знаходиться під впливом повномасштабної війни. Саме через це піднімаються проблеми відновлення територій в державній регіональній політиці, які потребують першочергового вирішення. В регіоні зруйновані об'єкти критичної інфраструктури, зросла вимушена міграція населення та релокація підприємств. Вищезазначене впливає на життєдіяльність всіх соціально-економічних систем регіону.

В умовах війни та невизначеності особливого значення набувають завдання, пов'язані із відновленням постраждалих територій Київського регіону, тому варто удосконалити стратегічне управління розвитком регіону, що буде сприяти формуванню ефективного фундаменту для національної оборони та забезпечення оптимального рівня життєдіяльності населення.

Внесення доповнень в Стратегію розвитку Київської області має здійснюватися через реалізацію комплексу організаційних, фінансових та інформаційних заходів, які будуть здійснюватися суб'єктами регіонального розвитку області відповідно до Плану реалізації Стратегії та інших регіональних програм, які випливають із Стратегії, а також рішень органів

місцевого самоврядування, що приймаються для досягнення стратегічних цілей, визначених у Стратегії.

Варто синхронізувати рішення та дії органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій з новими цілями Стратегії, які виникли під час війни та має бути внесено відповідні зміни до окремих напрямків розвитку регіону, які передбачатимуть перевірку проєктів рішень на відповідність Стратегії, визначатимуть пріоритети використання коштів бюджетів розвитку адміністративно-територіальних одиниць області відповідно та узгоджено із Планом реалізації Стратегії.

Стратегії соціально-економічного розвитку регіонів насамперед спрямовані на розвиток принципово важливих секторів економіки. Нині пріоритетними національними проєктами є охорона здоров'я, освіта, сільське господарство та житлове будівництво.

Просторова схема розміщення продуктивних сил та спеціалізація регіонів динамічна і згодом може змінюватись під впливом вирішення реально існуючих протиріч. Наприклад, протиріч між:

- розміщенням природних ресурсів та розміщенням громадського виробництва;
- розселенням населення та географією розміщення нових робочих місць;
- спеціалізацією регіонів та комплексним розвитком регіональних систем;
- географією виробництва національного доходу та географією його використання;
- інтересами поточного розвитку та інтересами майбутніх поколінь.

На вирішення проблем регіонального розвитку регіону впливають численні фактори в умовах війни (рис.2.1):

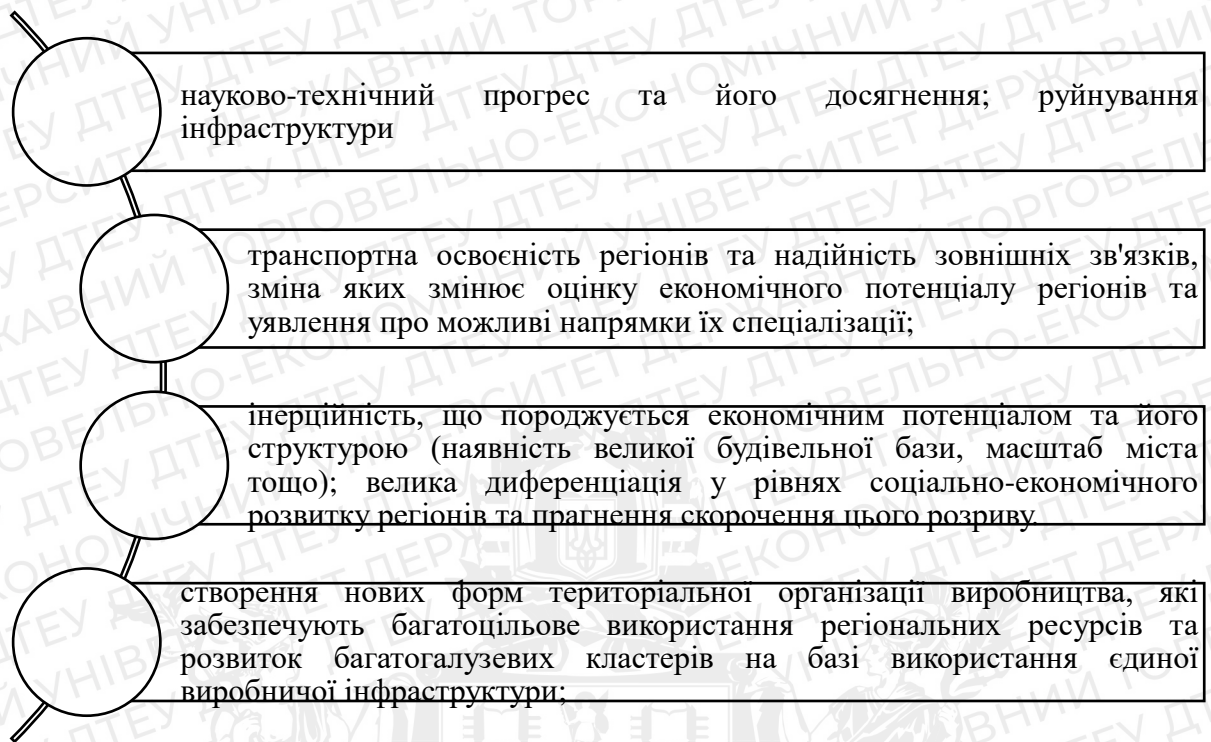

Рис.2.1. Фактори регіонального розвитку регіону в умовах війни

Джерело: складено автором

Соціально-економічний простір Київської області є сильно неоднорідним і дезінтегрованим під впливом війни, з безліччю внутрішніх деформацій. Перелом негативних тенденцій та стійка прогресивна еволюція економічного простору можуть здійснюватись лише під впливом консолідованої політики держави у взаємодії з бізнесом та інтересами місцевого співтовариства. І тому необхідна розробка довгострокових стратегій просторового соціально-економічного розвитку Київської області.

Важливе значення для забезпечення національної стійкості в регіоні має формування культури безпеки та стійкості в державі та суспільстві, що передбачає впровадження у повсякденну діяльність правил поведінки й навичок, які дозволяють уникати небезпек або мінімізувати їх наслідки для держави та суспільства, залучення громадян і громадських організацій до програм сприяння правоохоронним органам і місцевим центрам безпеки тощо.

Сьогодні законодавець знайшов шлях до вирішення даних проблемних аспектів, прийнявши Закон України «Про внесення змін до

деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій» від 9 липня 2022 року № 2389-IX, норми якого передбачають поділ всіх територій на чотири функціональні типи: території відновлення, полюси економічного зростання, території з особливими умовами для розвитку та території сталого розвитку. Для відновлення регіонів та територіальних громад передбачено формування програм їх комплексного відновлення.

В умовах воєнного стану питання просторового планування потребує змін законодавства для цілей відновлення територій громад. Протягом останніх 10-ти місяців вже ухвалено низку важливих законодавчих ініціатив, які пов'язані зі спрощенням отримання дозвільних документів, зокрема для будівництва тимчасового житла, релокації бізнесу, логістичних та інфраструктурних проєктів.

Післявоєнне економічне відновлення відбувалося по-різному в різних країнах, а пріоритети залежали від потреб і особливостей конкретної території, враховуючи наявні ресурси та можливості. Після трьох місяців війни у експертів неоднозначні ідеї та думки щодо того, як відновити зруйновану інфраструктуру та економіку України. Економісти та урядовці обговорюють і шукають варіант українського плану Маршалла, в тому числі і в аспектах окремих регіонів .

Сформулювати такі плани допоможе досвід країн, яким довелося «повставати з попелу війни» або навіть увійти в історію як економічні дива. Розробляючи плани реконструкції України, важливо враховувати економічні, геополітичні, соціальні, культурні особливості країни, а також вимоги сучасного містобудування.

Президент України Зеленський висловив необхідність чіткого бачення сталого розвитку післявоєнної економіки, назвавши деякі пріоритети:

1. Забезпечити комфортне та вільне середовище для розвитку малого та середнього бізнесу з точки зору оподаткування та умов господарювання;

2. Цифрові реформи, реформи безпеки, юстиції, боротьби з корупцією та інші. На його думку, йдеться не лише про навантаження, а про переосмислення того, як розвиватиметься країна в майбутньому, які галузі можуть стати основою для післявоєнного зростання, які рішення та ресурси потрібні для підвищення рівня переробки в Україні і “вже не як раніше лиш торгувати сировиною”. “Гроші не є основою розвитку країни. Ідеї, люди – це основа”, – підкреслив він.

Це означає, що регіональна стратегія повоєнного економічного розвитку Київської області має бути сформована вже сьогодні, орієнтована на максимальну дерегуляцію, лібералізацію та демонополізацію. Започатковані напрямки мають бути збережені та розвинуті для мінімізації регуляторного впливу державних органів та оперативного функціонування економіки, суттєвого обмеження соціальних видатків та мінімізації бюджетного сектора економіки. Зменшення бюджетних видатків у контексті реалізації запропонованих заходів щодо зменшення фіскального навантаження на економіку – реформування системи фіскально-бюджетної підтримки у сферах науки та освіти, зміна цілей структурної економічної політики країни (стимулювання розвитку малого бізнесу, одночасно заохочуючи інвестиції підприємців).

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Основною метою соціально-економічного розвитку Київської області на попередній період, встановленої нормативними правовими актами Київської області, було підвищення якості життя та добробуту населення на основі сталого зростання економіки Київської області.

Ключовими завданнями соціально-економічного розвитку Київської області у попередньому періоді були: підвищення якості та стандартів життя населення, створення сприятливих умов для довгого, безпечного, здорового та благополучного життя громадян; забезпечення соціальної стабільності у суспільстві; забезпечення сталого економічного зростання; відновлення позицій Київської області як регіон - лідер розвитку України; збільшення реальних наявних грошових доходів населення.

Стратегія побудована таким чином, аби зробити можливим паралельну реалізацію усіх цілей з метою поширення спроможностей реалізації, територіального розповсюдження впливу і фінансової доступності, хоча певні дії є передумовою для здійснення інших, а тому вважаються пріоритетними у відношенні до наступних дій. В цьому сенсі черговість проєктів у рамках Плану реалізації Стратегії вибудовується так, щоб уникнути розривів і пропусків у виконанні пов'язаних між собою заходів проєктів.

Стратегія розроблялась на засадах смарт-спеціалізації. Це підхід, що передбачає аргументоване визначення суб'єктами регіонального розвитку в рамках регіональної стратегії окремих стратегічних цілей та завдань щодо розвитку видів економічної діяльності, які мають інноваційний потенціал з урахуванням конкурентних переваг регіону та сприяють трансформації секторів економіки в більш ефективні.

План швидкого відновлення України, який вже складають фахівці, передбачатиме швидку реконструкцію соціальної інфраструктури, зруйнованої повномасштабним вторгненням росії і має враховувати найкращі

сучасні будівельні стандарти. У відбудові будуть брати участь багато країн Європи та світу, а також будуть використані російські кошти, деякі плани вже є затверджено.

Встановлено, що державна політика на шляху відновлення повинна сприяти: розвитку високотехнологічних галузей промисловості; підтримці та розвитку інноваційно-промислових екосистем; масовій цифровізації галузей промисловості; створенню сприятливого бізнес-клімату; соціально-інклюзивному підходу до економічного зростання: більшість членів суспільства повинна відчути на собі результати економічного зростання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бойко О. М. Закордонний досвід державного регулювання інноваційної діяльності на промислових підприємствах Київської області *Науковий вісник Міжнародної асоціації науковців. Серія : економіка, управління, безпека, технології.* - 2022. - Т. 1, № 1.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbiasemst_2022_1_1_5
2. Васильченко Г. Планування розвитку територіальних громад: навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременко. – К.: ВІ ІН ЕЙ, 2015. – 256 с.
3. Ващенко О. В. Просторова модель "центр–периферія": тестування трудового потенціалу Київської області *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Географічні науки.* - 2021. - Вип. 14. - С. 7-12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ksuhsgs_2021_14_3
4. Вінокуров, Я. (2022). Що з державними фінансами та чи вистачить Україні грошей. Роз'яснення. Економічна правда.
URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/04/5/685230/>
5. Гладких Ю. Якість життя як основний показник соціально-економічного розвитку територіальної громади. Науково-практичне забезпечення децентралізації надання послуг в об'єднаних територіальних громадах : матеріали наук.-практ. конф., Київ, 18 квіт. 2018 р. / за заг. ред. Р.В. Войтович, П.В. Ворони. – К: ІПК ДСЗУ, 2018. – С. 270-274
6. Головіна О. Л. Еколого-економічні аспекти використання земель сільськогосподарського призначення на прикладі Київської області *Збалансоване природокористування.* - 2019. - № 4. - С. 112-118
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zp_2019_4_15
7. Гончар В. М. Децентралізація влади в Україні на прикладі Київської області. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління.* - 2015. - Вип. 2. - С. 14-18.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vknud_2015_2_6

8. Губерська, Н. Л., & Чуприна, Л. М. (2021). Загальнотеоретична характеристика публічних фінансів в Україні та актуальні питання їх правового регулювання. *Юридичний бюлетень*, 22, 76–84.
URL: <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2021.22.10>

9. Данилова Л. Застосування інструментів фандрайзингу для реалізації проектів місцевого значення об'єднаних територіальних громад. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. – 2020. Вип.20. – С. 32-37.

10. Зеліч В.В. Аналіз показників комунікативного менеджменту підприємства при здійсненні маркетингового аудиту. *Наукові перспективи: журнал* - Випуск № 9(15). Київ: «GoToPrint». - 2021. С. 285-297.

11. Інструменти регіонального розвитку в Україні: навч. посіб. О.В.Берданова, В.М.Вакуленко, Н.М.Гринчук та ін.; за заг.ред. В.М.Вакуленка, О.В.Берданової. – К.: НАДУ, 2019. – 286 с.

12. Крайник О. Державне регулювання сталого розвитку територіальних громад. *Економіка та суспільство*. - 2021. - № 24.
URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/19>

13. Курченко Т. Міжсекторальні проекти державного архіву Київської області як засіб комунікації з місцевою громадою. *Соціум. Документ. Комунікація*. - 2021. - Вип. 12. - С. 209-237.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cdk_2021_12_13

14. Лазарева А.О. Проблематика розробки стратегії діяльності територіальних громад у контексті сталого розвитку. *Економіка та держава*. – 2021. -№ 4. – С. 99-104.

15. Ляшенко В. І., Цвірко О. О., Трушкіна Н. В. Зелена трансформація транспортно-логістичної системи Причорноморського регіону в контексті Європейського Зеленого Курсу. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Вип. 68. С. 64–76. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.68-10>.

16. Мартинович Н.О. Комплекс показників оцінювання соціально-економічних результатів і ефективності відновлення територій, зруйнованих

через війну. *Економіка та право*. 2022. № 4. С. 57—71.
<https://doi.org/10.15407/econlaw.2022.04.057>

17. Мельниченко, А. А., & Варжанський, І. В. (2023). ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ. *Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування*, (6), 3-16. URL: <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.6.1>

18. Методологія стратегічного планування розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні // Проект Європейського Союзу «Підтримка політики регіонального розвитку України». URL: <https://surdp.eu/wie-sie-ihr-haus-in-mannheimverkaufen-ein-kompletter-leitfaden-fuer-verkaeufel/>

19. Методологія стратегічного планування розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні / Проект «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні». – К.: 2016. – 55 с.

20. Міністерство розвитку громад та територій України
URL: <https://dei.kyivcity.gov.ua/files/2022/6/17/rejtyngova-oczinka-za-2021-rik-prezentaczijni-materialyza.pdf>

21. Монастирський Г., Волосюк М. Інституційні дисбаланси моделі управління розвитком території. *Вісник економіки*. 2021. Вип. 4. С. 23–37.

22. Невмержицька С.М. Стратегічне планування розвитку територій. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. – 2021. - № 3. -
URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/index.php?op=1&z=1992>

23. Офіційний сайт Державної служби статистики України
URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

24. Пилипів Н.І. Концепція соціальної відповідальності ОТГ у контексті сталого розвитку. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Економіка*. - 2018. – С. 36- 42.

25. Повоєнне відновлення України. Стати кращими, ніж були. URL:
URL: <https://ukrainer.net/povoienne-vidnovlennia-ukrainy/>

26. Поясник, Г. (2023). РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ. Економіка та суспільство, (47).

<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-11>

27. Природа та війна: як російська агресія вплинула на довкілля. Слово і Діло. 2022.

URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/11/08/infografika/suspilstvo/pryroda-ta-vijna-yak-rosijska-ahresiya-vplynula-dovkillya>

28. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій:

Закон України від 9 лип. 2022 р. № 2389-IX.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2389-20#Text>

29. Пуцентейло П.Р. Особливості формування стратегії управління економічним розвитком регіону. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. - 2017. № 27. - 308 с

30. Регіональне управління : підручник / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакулєнка, М. К. Орлатого. – К.: НАДУ, 2018. – 516 с

31. Романюк С.А. Теорія та практика стратегічного управління: монографія / С. Романюк // Київ.: НАДУ, 2019. – 232 с.

32. Стратегія розвитку Київської області на 2021-2027 роки

URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvytku-na-period-do-2027-roku/regionalni-strategiyi-rozvytku-na-period-do-2027-roku/strategiya-rozvytku-kyuyivskoyi-oblasti-na-2021-2027-roky/>

33. Супруненко, С. А., Которобай, С. В., & Роева, О. С. (2023). Аналіз сучасних проблем публічного управління економікою крізь призму російської військової агресії проти України. *Академічні візії*, (17).

URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/273>

34. Ткачова, Наталія Миколаївна, Ольга Михайлівна Іваницька, and Аліса Ігорівна Похожалова. "СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ КОМУНІКАЦІЙ

ДЕРЖАВИ ТА СУСПІЛЬСТВА ПІД ЧАС ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ." *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права* 5 (2022): 33-37.

35. Трансформація ринку праці в умовах війни: виклики та стратегії відтворення робочої сили. *Вісник економічної науки України*. — 2022. — № 1 (42). — С. 171-179.

36. Трушкіна Н.В. Еколого-економічні аспекти розвитку транспортнологістичної системи економічного району «Полісся» в умовах зеленої економіки. Стратегії сталого розвитку територій в умовах посткризового відновлення : монографія / під заг. ред. д.е.н., проф. Храпкіної В.В., д.ю.н., проф. Устименка В.А. Київ : Інтерсервіс, 2021. С. 350–364.

37. Трушкіна Н. В. Циркулярна економіка: становлення концепції, еволюція розвитку, бар'єри, проблеми і перспективи. *Вісник економічної науки України*. 2021. № 1 (40). С. 9–20 URL: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1\(40\).9-20](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1(40).9-20)

38. Український бізнес в умовах повномасштабної війни: аналітика стану за шість місяців. Дія. Бізнес [сайт], 2022. URL: <https://business.diia.gov.ua/cases/novini/ukrainskij-biznes-v-umovah-povnomasstabnoi-vijni-analitika-stanu-za-sist-misaciv>

39. Цімерман О., Олещук О. Перепрофілювання та релокація підприємства на період воєнного стану: поради юриста. *Новації трудового законодавства*. 2022. URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/210399_pereproflyuvannya-ta-relokatsya-pdprimstva-na-perod-vonnogo-stanu-poradi-yurista

40. Цибульник, Н. Адміністративно-правові характеристики механізму взаємодії у секторі безпеки держави. *Юридичний вісник*. - 2022. - № 5. - С. 154-169. URL: <https://doi.org/10.32782/yuv.v5.2022.17>.

41. Чорновол, А. О., Неміш, Ю. В., & Білявська, О. Б. (2021). Інституціональне забезпечення державних фінансів. *Інноваційна економіка*, 5-6. URL: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2021.5-6.1>

42. Чукіна І.В. Залучення жителів громади до процесів планування місцевого розвитку. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. – 2020, № 2. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1577>

43. Шайнога, А. Е. (2021). Публічні фінанси як складова фінансової системи. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна* серія "Економічна", 101, 148–155. <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2021-101-15>

44. Шкільняк, Михайло, et al. "Управління життєдіяльністю територіальних громад в умовах воєнного стану: виклики й механізми реагування." *Вісник економіки* 2 (2022): 197-206.

45. Frick S.A., Rodríguez-Pose A., Wong, M.D. Toward Economically Dynamic Special Economic Zones in Emerging Countries. *Economic Geography*. 2019. Vol. 95. Is. 1. P. 30–64. URL: <https://doi.org/10.1080/00130095.2018.1467732>

46. Lutsevych Orysia. Immediate recovery funding is key to Ukraine's security. URL: <https://www.chathamhouse.org/2022/07/immediate-recovery-funding-key-ukraines-security>

47. Pytannia Natsionalnoi rady z vidnovlennia Ukrainy vid naslidkiv viiny: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 21 kvitnia 2022, №266/2022. [The issue of the National Council for the Recovery of Ukraine from the Consequences of the War: Decree of the President of Ukraine from April 21 2022, №266/2022]. president.gov.ua. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2662022-4222>

48. Zeng D.Z. The Past, Present, and Future of Special Economic Zones and Their Impact. *Journal of International Economic Law*. 2021. Vol. 24. Is. 2. P. 259–275. DOI: <https://doi.org/10.1093/jiel/jgab014>

49. What weapons are being given to Ukraine by the UK? URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe61482305>

50. Which countries are sending military aid to Ukraine? URL: <https://www.aljazeera.com/news/2022/2/28/which-countries-are-sending-military-aid-to-ukraine>

Анотація

У випускній кваліфікаційній роботі було досліджено діагностику виконання стратегії, пріоритетність розвитку Київської області. Було розглянуто шляхи узгодженості стратегії з іншими місцевими, регіональними та національними документами стратегічного характеру та розробленню комплексу публічно-управлінських рішень по уточненню Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки в умовах воєнного часу.

Ключові слова: стратегія, соціально-економічний розвиток, Київська область.

Summary

In the final qualification work, the diagnosis of the implementation of the strategy, the priority of the development of the Kyiv region was investigated. Ways of aligning the strategy with other local, regional and national documents of a strategic nature and developing a set of public-management decisions to refine the Development Strategy of the Kyiv region for 2021-2027 in wartime conditions were considered.

Key words: strategy, socio-economic development, Kyiv region.

Згода

Я, Старовоїтенко Аліна Володимирівна, цим засвідчую, що є автором випускної кваліфікаційної роботи на тему: "Розроблення стратегії у розвитку регіону" несучи повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у роботі інформації, жодна частина роботи не була скопійована, за винятком випадків, коли робиться належне підтвердження в присвоєнні. Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації для службового користування.

Цим засвідчую, що жодна частина цієї роботи не була опублікована мною раніше.

Я даю дозвіл на те, що моя робота буде направлена в інституційний депозитарій Державного торговельно-економічного університету і збережена в базі даних для майбутньої перевірки плагіату.

13 травня 2023 року

ініціали

Аліна
Підпис

Старовоїтенко А В

Прізвище,

Завідувачу кафедри публічного управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.

Заява

Я, Старовоїтешко Аліна Володимирівна (ПІБ), повідомляю, що за результатами проведення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній кваліфікаційній роботі на тему: «Розроблення стратегії у розвитку регіону» не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах. Електронна версія моєї роботи ідентична з друкованою.

«19 травня» 2023 року

 (підпис)

РЕЦЕНЗІЯ

на випускню кваліфікаційну роботу Старовойтенко Аліни Володимирівни
на тему: «РОЗРОБЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ»
на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Основним завданням соціально-економічного розвитку Київської області на попередній період, встановленої нормативними правовими актами регіону, було підвищення якості життя та добробуту населення на основі сталого зростання економіки Київської області.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є розроблення комплексу публічно-управлінських рішень по уточненню Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки в умовах воєнного час.

У випускній кваліфікаційній роботі розглянуто теоретичні та практичні засади процесу формування стратегії соціально-економічного розвитку Київського регіону. Проаналізовано діагностику стану виконання стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки та шляхи забезпечення дієвості стратегії.

Робота складається зі вступу, двох розділів з підрозділами, висновків, списку використаних джерел та пропозицій.

Результати дослідження встановлюють, що державна політика на шляху відновлення повинна сприяти: розвитку високотехнологічних галузей промисловості; підтримці та розвитку інноваційно-промислових екосистем; масовій цифровізації галузей промисловості; створенню сприятливого бізнес-клімату; соціально-інклюзивному підходу до економічного зростання: більшість членів суспільства повинна відчувати на собі результати економічного зростання.

Завдання визначені метою роботи виконані у повному обсязі. Зміст і рівень виконання роботи свідчить про достатню підготовку. В цілому робота виконана відповідно до методичних рекомендацій та заслуговує позитивної оцінки, а її автор Старовойтенко Аліна Володимирівна на присвоєння освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Директор навчально-наукового
центру бізнес-симуляції ДТЕУ,
к.е.н., доцент

Оксана ТРУБЕЙ